

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Raciborzu

KARTA PRZEDMIOTU

1. Nazwa przedmiotu:		Gramatyka opisowa języka			
2. Kod przedmiotu:		J-7			
3. Okres ważności karty:		2020-2023			
4. Forma kształcenia:		studia pierwszego stopnia			
5. Forma studiów:		studia stacjonarne			
6. Kierunek studiów:		Filologia (poziom komunikatywny / <u>podstawowy</u>)			
7. Profil studiów:		praktyczny			
8. Filologia:		filologia angielska / filologia germańska / filologia czeska / język angielski / <u>język niemiecki</u>			
9. Semestr:		2, 3, 4			
10. Jedn. prowadz. przedmiot:		Instytut Neofilologii			
11. Prowadzący przedmiot:		dr Emilia Wojtczak, dr Estera Jasita, dr Paweł Strózik			
12. Moduł kształcenia:		<u>obowiązkowy</u> / do wyboru			
13. Symbol modułu:		B			
14. Język prowadzenia zajęć:		polski/niemiecki			
15. Przedmioty wprowadzające oraz wymagania wstępne:					
Podstawowa wiedza z zakresu gramatyki języka polskiego i praktyczna znajomość podstaw gramatyki niemieckiej					
16. Cel przedmiotu:					
Celem jest zapoznanie studentów z najważniejszymi zagadnieniami systemu morfologicznego języka niemieckiego i ukazanie ich w typowych dla nich użyciach zarówno w komunikacji ustnej, jak i pisemnej. Student powinien posiadać umiejętność operowania terminologią przedmiotu, klasyfikowania pojęć gramatycznych i ich opisania, jak również wskazania typowych sytuacji użycia poszczególnych kategorii gramatycznych w komunikacji językowej.					
17. Efekty uczenia się:					
Ozn.	Opis efektu uczenia się	Metody realizacji efektu	Metody weryfikacji zakładanego efektu	Forma prowadzenia zajęć	Odniesienie do efektów dla kierunku studiów
01	Po zakończeniu kursu student umie: wyjaśnić znaczenie gramatyki i określić jej rolę w systemie językowym, określić zadania morfologii i składni jako działów gramatyki opisowej; omówić kryteria klasyfikacji wyrazów na auto- i synsemantyczne części mowy; zdefiniować podstawowe pojęcia z dziedziny morfologii i składni; określić właściwości gramatyczne poszczególnych części mowy; objaśnić istotę kategorii gramatycznych właściwych poszczególnym częściom mowy; określić zadania składni jako działu gramatyki opisowej; zdefiniować podstawowe pojęcia z dziedziny składni; ustalić	przygotowanie referatu/prezentacji multi-medialnej; analiza tekstów z zakresu teorii literatury przedmiotu, ćwiczenia w praktycznym zastosowaniu nabytej wiedzy	ocena i analiza ustna referatu/prezentacji / ocena zaangażowania w dyskusji / weryfikacja i ocena ćwiczeń praktycznych /	W/ćw.	K_W03 (+++)

	stosunki składniowe między wyrazami w grupie wyrazowej (syntagmie) i zdaniu; potrafi dokonać klasyfikacji zdań pojedynczych i złożonych oraz omówić ich znaczenie;				
02	Potrafi wymienić i wyjaśnić podstawowe terminy językoznawcze przydatne w analizowaniu pojęć gramatycznych; rozumie mechanizmy tworzenia, funkcji i budowy poszczególnych części mowy oraz zdań;	analiza tekstów z zakresu teorii literatury przedmiotu, ćwiczenia w praktycznym zastosowaniu nabytej wiedzy	ocena zaangażowania w dyskusji / weryfikacja i ocena ćwiczeń praktycznych	W/ćw.	K_W04 (++)
03	Po zakończeniu kursu student potrafi: rozróżnić wyraz pod względem przynależności do poszczególnych części mowy; określić funkcję składniową wyrazów autosemantycznych; określić właściwości semantyczne i gramatyczne różnych części mowy; ustalić relacje semantyczne między wyrazami w zdaniu; przyporządkować konkretne zdanie do jego schematu strukturalnego;	analiza tekstów z zakresu teorii literatury przedmiotu, ćwiczenia w praktycznym zastosowaniu nabytej wiedzy/ przygotowanie zadań domowych pisemnych/ustnych/ przygotowanie do testów	ocena zaangażowania w dyskusji /weryfikacja i ocena zadań domowych/egzamin pisemny ograniczony czasowo	W/ćw.	K_U01 (+++)
04	Potrafi zastosować przyswojone terminy w praktycznej analizie zjawisk językowych; potrafi wymienić i scharakteryzować właściwości semantyczne i gramatyczne różnych części mowy; zanalizować zdanie i sklasyfikować je;	ćwiczenia w praktycznym zastosowaniu nabytej wiedzy/ przygotowanie zadań domowych pisemnych/ustnych/ przygotowanie do testów	weryfikacja i ocena zadań domowych/ test z pytaniami otwartymi	W/ćw.	K_U03 (+++)

05	Potrafi przeprowadzić analizę zjawisk językowych, uogólniać wyniki z analizy, sformułować wnioski; w swoich pracach korzysta z dostępnej literatury fachowej;	analiza tekstów z zakresu teorii literatury przedmiotu, ćwiczenia w praktycznym zastosowaniu nabytej wiedzy/ przygotowanie zadań domowych pisemnych/ustnych/ przygotowanie do testów	ocena zaangażowania w dyskusji/ weryfikacja i ocena zadań domowych/ test z pytaniami otwartymi	W/ćw.	K_U06 (+++)
06	Po zakończeniu kursu student potrafi: ocenić krytycznie swoje możliwości i umiejętności w zakresie stopnia opanowania języka niemieckiego, ustalić niektóre różnice w systemie gramatycznym między językiem niemieckim i polskim (w obrębie kategorii morfologicznych i składniowych), stosować praktycznie poprawne formy gramatyczne w wypowiedzeniu	panel dyskusyjny sprawdzający stopień przyswojenia materiału, ćwiczenia w praktycznym zastosowaniu nabytej wiedzy/ przygotowanie zadań domowych pisemnych/ustnych/ przygotowanie do testów	obserwacja i ocena zaangażowania studenta w ćwiczeniach i zadaniach realizowanych podczas zajęć /	W/ćw.	K_K01 (++)

18. Formy i wymiar zajęć:

W (15 h + 15 h + 15 h), ćw. (30 h + 30 h + 30 h)

19. Treści kształcenia:

W: Pojęcie gramatyki, morfologii i składni. Części mowy. Czasownik: klasyfikacja i koniugacja czasowników, rekcja, wyrażenia rzeczownikowo-czasownikowe (FVG), formy nieodmienne i odmienne, czasy, tworzenie i zastosowanie, strona czynna i bierna, formy konkurencyjne do strony biernej, Tryby: oznajmujący, rozkazujący, przypuszczający, tworzenie i użycie trybu przypuszczającego w zdaniach warunkowych i porównawczych. Rzeczownik i rodzajnik: rodzajniki określony, nieokreślony i ich użycie, rodzaj rzeczownika, tworzenie liczby mnogiej, odmiana rzeczownika, odmiana nazw własnych, homonimy, rzeczowniki złożone, rekcja rzeczownika. Zaimki: osobowy, dzierżawczy, wskazujący, pytający, zwrotny. Charakterystyka, funkcja, odmiana. Przysłówki: charakterystyka, odmiana, rekcja, stopniowanie. Przysłówki: charakterystyka i podział, stopniowanie. Liczebniki: rodzaje i funkcja. Przyimki: Funkcja i znaczenie podział. Spójniki zdaniowe. Składnia: pojęcie zdania, rodzaje zdań, części zdania; zdania pojedyncze – szyk w zdaniu pojedynczym, zdania złożone współrzędnie i podrzędnie (szyk w zdaniu podrzędnie złożonym), semantyczne klasy zdań, konstrukcje nietypowe zdań (np. zdania wielokrotnie złożone, ściągnięcie itp.).

Ćw.: Pojęcie gramatyki, morfologii i składni. Części mowy. Czasownik: klasyfikacja i koniugacja czasowników, rekcja, wyrażenia rzeczownikowo-czasownikowe (FVG), formy nieodmienne i odmienne, czasy, tworzenie i zastosowanie, strona czynna i bierna, formy konkurencyjne do strony biernej, tryby: oznajmujący, rozkazujący, przypuszczający, tworzenie i użycie trybu przypuszczającego w zdaniach warunkowych i porównawczych. Rzeczownik i rodzajnik: rodzajniki określony, nieokreślony i ich użycie, rodzaj rzeczownika, tworzenie liczby mnogiej, odmiana rzeczownika,

odmiana nazw własnych, homonimy, rzeczowniki złożone, rekcja rzeczownika. Zaimki: osobowy, dzierżawczy, wskazujący, pytający, zwrotny. Charakterystyka, funkcja, odmiana. Przymiotnik: charakterystyka, odmiana rekcja, stopniowanie. Przysłówek: charakterystyka i podział, stopniowanie. Liczebnik: rodzaje i funkcja. Przyimki: Funkcja i znaczenie podział.). Spójniki zdaniowe. Składnia: pojęcie zdania, rodzaje zdań, części zdania; zdania pojedyncze – szyk w zdaniu pojedynczym, zdania złożone współrzędnie i podrzędnie (szyk w zdaniu podrzędnie złożonym), semantyczne klasy zdań, konstrukcje nietypowe zdań (np. zdania wielokrotnie złożone, ściągnięcie itp.).

20. Egzamin: tak (E-4), za/0

21. Literatura podstawowa

Bęza S. (2016): *Nowe repetytorium z gramatyki języka niemieckiego*, Warszawa.

Dreyer H., Schmitt R. (2012): *Lehr- und Übungsbuch der deutschen Grammatik aktuell*, Hueber, Ismaning.

Helbig G., Buscha J. (2002): *Leitfaden der deutschen Grammatik*, Leipzig-Berlin-München-Wien-Zürich-New York.

Tkaczyk K., Daroch M. (2016): *Gramatyka języka niemieckiego z ćwiczeniami*, Warszawa.

22. Literatura uzupełniająca:

Helbig G., Buscha J. (2001): *Deutsche Grammatik. Ein Handbuch für den Ausländerunterricht*, Leipzig-Berlin-München-Wien-Zürich-New York.

Heringer H.J. (2014): *Deutsche Grammatik und Wortbildung in 125 Fragen*, Tübingen.

Hoffman L. (2016): *Deutsche Grammatik. Grundlagen für Lehrerausbildung, Schule, Deutsch als Zweitsprache und Deutsch als Fremdsprache*, Berlin.

Luz I. (2014): *Deutsche Grammatik. Deutsch als Fremdsprache*, Gdańsk.

Materiały własne, materiały internetowe.

23. Nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów uczenia się:

Lp.	Forma zajęć	Liczba godzin	
		kontaktowych / pracy studenta	
1	Wykład	45	
2	Ćwiczenia	90	
3	Inne: przygotowanie do zajęć, przygotowanie referatu/prezentacji	80	
		10	
	przygotowanie do testów, przygotowanie do egzaminu	25	
		20	
	Suma godzin	270	

24. Suma wszystkich godzin: 270 **25. Liczba punktów ECTS:** 9

26. Liczba punktów ECTS uzyskanych na zajęciach z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego: 4,5 **27. Liczba punktów ECTS uzyskanych w wyniku samodzielnej pracy studenta:** 4,5

28. Kryteria oceniania:

Efekt uczenia się	Ocena	Opis wymagań
01	bdb	Student potrafi bezbłędnie: określić zadania morfologii i składni; omówić kryteria klasyfikacji wyrazów na auto- i synsemantyczne części mowy; zdefiniować podstawowe pojęcia z dziedziny morfologii i składni; określić właściwości gramatyczne poszczególnych części mowy; określić zadania składni; zdefiniować podstawowe pojęcia z dziedziny składni; potrafi dokonać klasyfikacji zdań.
	db	Student potrafi z drobnymi uchybieniami: określić zadania morfologii i składni; omówić kryteria klasyfikacji wyrazów na auto- i synsemantyczne części mowy; zdefiniować podstawowe pojęcia z dziedziny morfologii i składni; określić właściwości gramatyczne

		poszczególnych części mowy; określić zadania składni; zdefiniować podstawowe pojęcia z dziedziny składni; potrafi dokonać klasyfikacji zdań.
	dst	Student z poważnymi uchybieniami potrafi: określić zadania morfologii i składni; omówić kryteria klasyfikacji wyrazów na auto- i synsemantyczne części mowy; pobieżnie zdefiniować podstawowe pojęcia z dziedziny morfologii i składni; określić właściwości gramatyczne poszczególnych części mowy; określić zadania składni; zdefiniować podstawowe pojęcia z dziedziny składni; potrafi dokonać klasyfikacji zdań.
	ndst	Student nie potrafi określić zadań morfologii i składni; omówić kryteriów klasyfikacji wyrazów na auto- i synsemantyczne części mowy; zdefiniować podstawowych pojęć z dziedziny morfologii i składni; określić właściwości gramatycznych poszczególnych części mowy; określić zadania składni; zdefiniować podstawowych pojęć; nie potrafi dokonać klasyfikacji zdań.
02	bdb	Ma bardzo dobrą orientację w terminach językoznawczych przydatnych w analizowaniu pojęć gramatycznych; świetnie rozumie mechanizmy tworzenia, funkcję i budowę poszczególnych części mowy oraz zdań.
	db	Ma dobrą orientację w terminach językoznawczych przydatnych w analizowaniu pojęć gramatycznych; rozumie mechanizmy tworzenia, funkcję i budowę poszczególnych części mowy oraz zdań.
	dst	Ma słabą orientację w terminach językoznawczych przydatnych w analizowaniu pojęć gramatycznych; rozumie pobieżnie mechanizmy tworzenia, funkcję i budowę poszczególnych części mowy oraz zdań.
	ndst	Nie posiada orientacji w terminach językoznawczych przydatnych w analizowaniu pojęć gramatycznych; nie rozumie mechanizmów tworzenia, funkcji i budowy poszczególnych części mowy oraz zdań.
03	bdb	Potrafi bezbłędnie rozróżnić części mowy i określić ich właściwości semantyczne i gramatyczne; określić funkcję składniową wyrazów autosemantycznych; ustalić relacje semantyczne między wyrazami w zdaniu; przyporządkować konkretne zdanie do jego schematu strukturalnego.
	db	Potrafi z drobnymi błędami rozróżnić części mowy i określić ich właściwości semantyczne i gramatyczne; określić funkcję składniową wyrazów autosemantycznych; ustalić relacje semantyczne między wyrazami w zdaniu; przyporządkować konkretne zdanie do jego schematu strukturalnego.
	dst	Z poważnymi błędami rozróżnia części mowy i określa ich właściwości semantyczne i gramatyczne; określa funkcję składniową wyrazów autosemantycznych; ustala relacje semantyczne między wyrazami w zdaniu; przyporządkowuje konkretne zdanie do jego schematu strukturalnego.
	ndst	Nie jest w stanie rozróżnić części mowy i określić ich właściwości semantyczne i gramatyczne; określić funkcję składniową wyrazów autosemantycznych; ustalić relacje semantyczne między wyrazami w zdaniu; przyporządkować konkretne zdanie do jego schematu strukturalnego.
04	bdb	Potrafi bezbłędnie wymienić i scharakteryzować właściwości semantyczne i gramatyczne różnych części mowy; zanalizować zdanie i sklasyfikować je.
	db	Potrafi z drobnymi błędami wymienić i scharakteryzować właściwości semantyczne i gramatyczne różnych części mowy; zanalizować zdanie i sklasyfikować je.
	dst	Potrafi z poważnymi uchybieniami wymienić i scharakteryzować właściwości semantyczne i gramatyczne różnych części mowy; zanalizować zdanie i sklasyfikować je.
	ndst	Nie potrafi bezbłędnie wymienić i scharakteryzować właściwości semantycznych i gramatycznych różnych części mowy; zanalizować zdania i sklasyfikować je.
05	bdb	Potrafi bezbłędnie przeprowadzić analizę zjawisk językowych, uogólniać wyniki z analizy, sformułować wnioski; korzystać z dostępnej literatury fachowej.
	db	Potrafi z drobnymi uchybieniami przeprowadzić analizę zjawisk językowych, uogólniać wyniki z analizy, sformułować wnioski; korzystać z dostępnej literatury fachowej.
	dst	Potrafi z poważnymi uchybieniami przeprowadzić analizę zjawisk językowych, uogólniać wyniki z analizy, sformułować wnioski; korzysta w ograniczony sposób z dostępnej literatury fachowej.
	ndst	Nie potrafi przeprowadzić analizy zjawisk językowych, uogólnić wyników z analizy, sformułować wniosków; w swoich pracach nie korzysta z dostępnej literatury fachowej.
06	o.	Potrafi: ocenić krytycznie swoje możliwości i umiejętności w zakresie stopnia opanowania języka niemieckiego, ustalić niektóre różnice w systemie gramatycznym

		między językiem niemieckim i polskim, praktycznie wykorzystywać nabytą wiedzę w wypowiedziach.
	no.	Nie potrafi: ocenić krytycznie swoich możliwości i umiejętności w zakresie stopnia opanowania języka niemieckiego, ustalić niektórych różnic w systemie gramatycznym między językiem niemieckim i polskim, nie umie praktycznie wykorzystać nabytej wiedzy w wypowiedziach.
29. Uwagi:		

Zatwierdzono:

.....

(data i podpis prowadzącego)

.....

(data i podpis)